

Bhuku ra Dhanieri – Nomboro Imwe Zana Namakumi Manomwe neSere

Parareli za Kinabii: Kutimia kwa Danieli 11 katika Siku za Mwisho

Jeff Pippenger

2024-04-08

Ndima ya vukhume-na-miraru kuya eka ya vukhume-na-kaye ya Daniyele ndzima ya khume na yin'we yi yimela matimu lama sungulaka hi nawu wa Sonto lowu nga ekusuhi ku ta eUnited States, ku fika loko Mikayele a yima kutani nkarhi wa ku ringiwa ka vanhu wu pfala. Hikokwalaho, yi tlhela yi yimela matimu ya ndzimana ya mune wa khume na yin'we ku fika eka ndzimana ya ntlhanu wa khume na mune ya ndzima yoleyo.

Asi iye unouya kuzomurwisa achaita sezvaanoda iye amene, uye hakuna ungamira pamberi pake; uye achamira munyika inobwinya, iyo ichaparadzwa noruoko rwake. Acharongawo moyo wake kuti apinde nesimba hwoumambo hwake hwose, navakarurama vane iye; saizvozvo achaita: uye achamupa mwanasikana wawakadzi, kuti amushatise; asi haangamire kurutivi rwake, kana kuva wake. Shure kwaizvozvo achatarisa kuzvitsuwa, akunde zvizhinji; asi muchinda achazvimirira iye amene achagumisa kuzvidzwa kwakaitwa naye; uye, asingazvidzi iye amene, achadzosera kuzvidzwa ikoko pamusoro pake. Ipapo achatendeudzira chiso chake kunhare dzenyika yake amene; asi achagumburwa agowa, uye haangawanikwi. Danieri 11:16–19.

Mbuya White paakataura pamusoro pokuzadzikiswa kwokupedzisira kwechitsauko chegumi nerimwe chaDanieri, akati, “kuti chikamu chikuru chenhoroondo yakatozadzikiswa muchiprofita ichi chichadzokororwa.” Ndima 41 kusvika 45 dzinodzokorora nhoroondo yechiprofita yendima idzi. Ndima idzi dzakazadzikiswa apo Roma yechihedheni yakatora ushe pamusoro penyika nokutanga kukunda nzvimbo nhatu dzenzvimbo.

“Kunyange zvazvo Egipta yakanga isingagoni kumira pamberi paAntiochus, mambo wokumusoro, Antiochus aisakwanisawo kumira pamberi pavaRoma, avo zvino vakanga vauya kuzorwa naye. Pakanga pasisina umambo hwaigona kuramba simba iri rakanga richisimuka. Siria yakakundwa, ikabatanidzwa muhumambo hweRoma, apo Pompey, BC 65, akatorera Antiochus Asiaticus pfuma yake, ndokuderedza Siria kuti ive dunhu reRoma.

“Simba rimwe chetero raifanirawo kumira muNyika Tsvene, uye kuipedza. Roma yakabatana nevanhu vaMwari, vaJudha, nechibvumirano, muna 162 BC, kubva panguva iyoyo richibata nzvimbo yakatanhamara mukarenda yechiporofita. Zvisinei, harina kuwana ushe pamusoro peJudhea nokukunda chaiko kusvikira muna 63 BC; uye ipapo zvakaitika nenzira inotevera.

“Pakuludi kuboka kwa Pompey ku rwendo rwake rwe hondo yekurwisa Mithridates, mambo wePontus, vakwikwidzi vaviri, Hyrcanus naAristobulus, vakanga vachirwira korona yeJudhea. Nyaya yavo yakaiswa pamberi paPompey, uyo akakurumidza kuona kusaruramisira kwezvaida Aristobulus, asi akashuva kunonotsa kutonga panyaya iyi kusvikira mushure merwendo rwake

rwaakanga ave nenguva refu achida kuArabia, achivimbisa kuti pashure pacho aizodzoka, agadzirise nyaya dzavo sezvaizoonekwa sezvakarurama nezvakafanira. Aristobulus, achinzwisisa manzwiro chaiwo aPompey, akakurumidza kudzokera kuJudhea, akashongedzera vanhu vake zvombo, akagadzirira kudzivirira nesimba guru, akatsunga, zvisinei nenjodzi dzose, kuchengeta korona iyo yaakaona mberi kuti yaizotongerwa mumwe. Pompey akatevera pedyo mupoteri uyu. Paakaswederwa kuJerusarema, Aristobulus, achitanga kupfida nzira yake, akabuda kuzosangana naye, akaedza kugadzirisa nyaya yacho nokuvimbisa kuzviisa pasi zvizere nemari zhinji. Pompey, agamuchira chipo ichi, akatuma Gabinius, ari mukuru weboka remauto, kuti agamuchire mari yacho. Asi apo mukuru mukuru uyu akasvika paJerusarema, akawana masuwo akamuvharirwa, akaudzwa kubva pamusoro pemasvingo kuti guta raisazomira pachibvumirano chacho.”

“ပွန်ပေးသည် ဤသို့ လှည့်ဖြားခံရပြီးအပစ်အခတ်မခံဘဲ မနေစေရန်၊ မိမိနှင့်အတူ ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သော အာရပ်စတိုဗုလုကို သံချည်နှောင်လျက် ချုပ်နှောင်ထားပြီး ချက်ချင်းပင် မိမိ၏ စစ်တပ်တစ်ရပ်လုံးနှင့် ယရေရှလင်မြို့ကို တိုက်ခိုက်ရန် ချီတက်သွားလေ၏။ အာရပ်စတိုဗုလု၏ အပေါင်းပါတို့သည် ထိုမြို့ကို ကာကွယ်ရန် သဘာဝထားရှိကပြုပြီး ဟာရ်ကာန၏ အပေါင်းပါတို့ကမူ မြို့ငြိမ်းများကို ဖွင့်ပေးရန် သဘာဝထားရှိကပြု၏။ နောက်ဆုံးဖော်ပြပါ အဖွဲ့သည် အများစုဖြစ်၍ အသာရသဖြင့်၊ ပွန်ပေးအား မြို့ငြိမ်းသို့ လွတ်လပ်စွာ ဝင်ရောက်ခွင့် ပေးအပ်ခြင်းခံရလေ၏။ ထိုနောက် အာရပ်စတိုဗုလု၏ နောက်လိုက်တို့သည် ဗိမာန်တော်တော်ပေါ်သို့ ဆုတ်ခွာသွားကပြုပြီး ပွန်ပေးသည် ထိုနောက် သိမ်းပိုက်ချိုးဖျက်ရန် အတိအလင်း ဆုံးဖြတ်ထားသကဲ့သို့၊ သူတို့လည်း ထိုအရပ်ကို ကာကွယ်ရန် အခိုင်အမာ ဆုံးဖြတ်ထားကပြုလေ၏။ သုံးလကုန်ဆုံးချိန်၌ တိုက်ခိုက်ဝင်ရောက်နိုင်လောက်အောင် မြို့ရိုးတွင် ပေါက်ကွဲအက်ကွဲရာတစ်ခု ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပြီး ထိုအရပ်ကို ဓားလက်နက်အားဖြင့် အင်အားသုံး၍ သိမ်းယူလိုက်ကပြုလေ၏။ ထိုနောက် ဆက်လက်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ကြောက်မက်ဖွယ် သတ်ဖြတ်မှုအတွင်း လူပေါင်း တစ်သောင်းနှစ်ထောင် သဆုံးခဲ့ကပြုလေ၏။ သမိုင်းဆရာက မှတ်ချက်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့၊ ထိုအချိန်တွင် ဘုရားသခင်အား ဝတ်ပုခြင်းအမှု၌ ပါဝင်နေသော ယဇ်ပုရဗာဟိတ်တို့သည်၊ လက်တည်ငြိမ်စွာနှင့် ရည်ရွယ်ချက်တည်ကည်စွာ မိမိတို့၏ အကျွမ်းတဝင် လုပ်ငန်းကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေကပြည်ကို မငြိမ်ချင်းသည် စိတ်ထိခိုက်ဖွယ် မငြိမ်ကင်းတစ်ရပ် ဖြစ်လေ၏။ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်လျှောက်၌ ရှင်းစိုင်းပြီးထန်သော ဆူညံအုတ်အော်မှု ကြီးစွာ ဖြစ်ပွားနေသော်လည်း သူတို့သည် ထိုအရာကို မသိမသာဖြစ်နေသကဲ့သို့ ထင်ရှားလေ၏။ ထိုပင် မိမိတို့၏ မိတ်ဆွေများသည် သူတို့ပတ်လည်၌ သတ်ဖြတ်ခြင်းခံနေရကပြည်လည်းကောင်း၊ မကပြည်၏ မိမိတို့၏ ကိုယ်ပိုင်သွေးသည် မိမိတို့၏ ယဇ်ပုရဗာဟိတ်သကာများ၏ သွေးနှင့် ရောနှောသွားလေ့ရှိသော်လည်းကောင်း၊ သူတို့သည် မိမိတို့၏ အမှုတော်ကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေကပြုလေ၏။”

“Paakapedza hondo, Pompey akaparadza masvingo eJerusarema, akabvisa maguta akati kuti pasi pehutongi hweJudhea akaaisa pasi pehweSiria, uye akaisa mutero pamusoro pavaJudha. Nokudaro, kekutanga, Jerusarema rakaiswa nokukundwa mumaoko esimba iro raizobata ‘nyika inobwinya’ mumaoko aro esimbi kusvikira rairipedza chose.

“NDIMA 17. Uchatsozve kuisa chiso chake kuti apinde nesimba hwoumambo hwake hwose, navakarurama vanaye; saizvozvo achaita: uye achamupa mwanasikana wawakadzi, kuti amuparadze: asi haangamire kurutivi rwake, uye haangavi wake.”

“Bishop Newton anopa imwe dudziro yendima iyi, inoita seinonyatsobudisa pachena zvinorehwa, sezvinotevera: ‘Acharisazve kupinda nechisimba muumambo hwose.’ Ndima 16 yakatisvitsa pakukundwa kweSiria neJudhea navaRoma. Roma yakanga yatotanga kukunda Masedhonia neThrace. Ijipiti zvino ndiyo yoga yakanga yasara ye‘umambo hwose’ hwaAlexander, isati yaiswa pasi pesimba reRoma, iro simba zvino rakatarisa kupinda nechisimba munyika iyoyo.

“Ptolemy Auletes alifariki mwaka wa 51 K.K. Aliacha taji na ufalme wa Misri kwa mwanawe mkubwa na binti yake, Ptolemy na Cleopatra. Iliwekwa katika wosia wake kwamba walipaswa kuoana, na kutawala pamoja; na kwa kuwa walikuwa bado wachanga, waliwekwa chini ya ulezi wa Warumi. Watu wa Roma walikubali jukumu hilo, nao wakamteua Pompey kuwa mlezi wa warithi hao vijana wa Misri.

“टै केही समयपछि पोम्पेय र कैसरबीच वविाद उत्पन्न भएपछि, ती दुई सेनापतबीच फारसालयाको प्रसद्ध युद्ध भयो। पराजति भएपछि पोम्पेय मसिरतरफ भागे। कैसर तुरुन्तै उनको पछि त्र्यहाँ पुगे; तर उनी पुगनुअघि नै, पोम्पेयलाई प्टोलेमीले नीचतापूर्वक हत्या गरसिकेको थियो, जसका संरक्षकका रूपमा पोम्पेय नयुक्त गरएका थिए। त्यसैले कैसरले प्टोलेमी र क्लियोपेट्राका संरक्षकका रूपमा पोम्पेयलाई दडिएको नयुक्ता आफ्नो हातमा लिए। उनले मसिरलाई आन्तरकि अशान्तबिाट उद्वेलति अवस्थामा पाए, कनिकि प्टोलेमी र क्लियोपेट्रा एकअर्काका वरिधी बनसिकेका थिए, र उनी शासनमा आफ्नो अंशबाट वञ्चति भएकी थिइन्। तैपनि, उनले आफ्नो सानो सेना—८०० घोडसवार र ३२०० पैदलसैनकि—सहति अलेक्जान्ड्रियामा उत्रन, त्यस वविादको सुनुवाइ गर्न, र त्यसको समाधान गर्ने कार्य आफ्नो जमिमामा लनि कत्तपिनि हचिकचाएनन्। दनिप्रतदिनि अशान्तबिाट बिद्धै जाँदा, कैसरले आफ्नो सानो सेना आफ्नो स्थति कायम राख्न अपर्याप्त भएको पाए; र त्यस ऋतुमा बहने उत्तरयि हावाका कारण मसिर छोड्न असमर्थ भएकाले, उनले एसयातरफ सन्देश पठाई, त्यस क्षेत्रमा आफूसँग भएका सबै सेनाहरूलाई सकेसम्म चाँडो आफ्नो सहायताका लागि आउन आदेश दिए।

“Sa buryo bwuzuye ubwibone, yategetse ko Putolemee na Kiliyopatra basesa ingabo zabo, bakamwitaba kugira ngo akemure amakimbirane yabo, kandi bakitondera icyemezo cye. Kubera ko Egiputa yari ubwami bwigenga, iryo tegeko ryuzuye ubwibone ryafashwe nk’igisebo ku cyubahiro cyayo cy’ubwami; ni cyo cyatumye Abanyegiputa, barakaye cyane, bitabaza intwaro. Kayisari asubiza ko yakoraga ku bw’ubushake bwa se wabo, Awuleti, wari warashyize abana be mu burinzi bwa sena n’abaturatione b’Abaroma, kandi ko ububasha bwose bwabwo ubu bwari bwarashyizwe mu maboko ye nk’ukonsuli; kandi ko, nk’umurinzi, yari afite uburenganzira bwo kubakiranura.”

“Nyaya iyi yakazopedzisira yaunzwa pamberi pake, uye vakapiwa vimiriri kuti vareverere mhaka yemapato akasiyana-siyana. Kireopatra, achiziva utera hwomukundi mukuru weRoma, akatonga kuti runako rwokuvapo kwake rwaizonyanya kushanda pakuwanisa mutongo unomufarira kupfuura chero mumiriri waaigona kuhaya. Kutu asvike pamberi pake asingaonekwi, akashandisa zano rinotevera: Akazviwarira akatandavadzwa zvizere musumbu renguvo, Apollodorus, muranda wake wekuSicily, akazviputira mumucheka, akasunga norwonzi, uye achirisimudza pamapfudzi ake ane simba saHercules, akatsvaka dzimba dzaKesari. Achiti ane chipo chomukuru wehondo yeRoma, akabvumirwa kupinda napasuo renhare, akapinda pamberi paKesari, ndokuradzika mutoro wacho patsoka dzake. Kesari paakasunungura chisumbu ichi chaiva noupenyu, tarira! Kireopatra yakaisvonaka yakamira

pamberi pake. Haana kumbova asingafadzwi nezano iroro, uye zvaari munhu womwoyo unotsanangurwa muna 2 Petro 2:14, kuona kwekutanga kwomunhu akanaka kwazvo zvakadaro, anodaro Rollin, kwakava nesimba rose paari raakanga achida kuti kuve naro.”

“Pakupedzisira Kesari akaraira kuti mukoma nehanzvadzi vagare pachigaro choushe pamwe chete, maererano nechinangwa chewiri. Pothinus, mukuru wezvematomongerwo enyika, iye akanga ari mukuru zvikuru mukudzingwa kwaCleopatra pachigaro choushe, akatya zvaizokonzerwa nokudzorerwa kwake. Naizvozvo akatanga kumutsa godo noruvingo pamusoro paKesari, achitsvinyira pakati pavanhu kuti pakupedzisira akanga achida kupa Cleopatra simba rose oga. Kupandukira pachena kwakakurumidza kutevera. Achilles, ari pamberi pevarume 20,000, akauya kuzodzinga Kesari muAlexandria. Achironga nounngwaru boka rake duku ravarume mumigwagwa nemunzira dzemuguta, Kesari haana kuwana chakaoma pakudzinga kurwisa uku. VaIjipiti vakaedza kuparadza ngarava dzake. Iye akavadzorerwa nokupisa dzavo. Dzimwe dzengarava dzaipfuta dzichisundwa pedyo nechiteshi, zvimwe zvezvivako zveguta zvakabatwa nomoto, uye raibhurari yakakurumbira yeAlexandria, yakanga ine mabhuku anoda kusvika ku400,000, yakaparadzwa.”

“Hondo yacho ichiwedzera kuva inotyisa, Kesari akatumira kunotsvaga rubatsiro kunyika dzose dzakavakidzana. Hondo huru yemumvura yakabva kuAsia Minor ikauya kuzomubatsira. Mithridates akaenda kuIjipiti ane uto raakanga aunganidza muSiria neKirikia. Antipateri muIdhumea akabatana naye aine vaJudha zviuru zvitatu. VaJudha, vakanga vakabata nzira dzekupinda nadzo muIjipiti, vakabvumira uto kuti ripfuurire mberi pasina chipingamupinyi. Dai kusina kubatana uku kubva kwavari, urongwa hwose hwaifanira kukundikana. Kusvika kweuto iri ndiko kwakagadzirisa mhirizhonga yacho. Hondo huru yokupedzisira yakarwiwa pedyo neNairi, ikaguma nokukunda kwakazara kwaKesari. Ptolemy, achiedza kutiza, akanyura murwizi. Ipapo Alexandria neIjipiti yose zvakanziisa pasi pomukundi. Roma yakanga zvino yapinda mukati uye yatora humambo hwose hwekutanga hwaAleksanda.”

“Na ‘vakarurama’ ni tikina oqo e sega ni vakabekataki ni sa vakaibalebaletaki kina na Jiu, era a solia vua na veitokoni sa cavuti oti. Kevaka e sega ni tiko oqo, e na sega ni rawata; ia ena vuku ni veitokoni oqori, e a vakamalumalumutaka vakadodonu na Ijipita me curu taucoko ena nona lewa, BC 47.

“‘Mwanasikana wavakadzi, achimupinza mukuora.’ Chishuwo chakanga chabatwa naKesari pamusoro paKleopatra, waakava naye nomwanakomana mumwe chete, chinorondedzerwa nemunyorori wenhorondo sechikonzero chega chakaita kuti apinde muhondo ine ngozi yakadai sehondo yeIjipiti. Izvi zvakaita kuti agare muIjipiti kwenguva yakareba kupfuura zvaidiwa nezvinhu zvake, iye achipedza usiku hwose mukudya, mukunwa, nokutandara pamwe chete namambokadzi akanga asina kuchena mutsika. ‘Asi,’ akadaro muprofitu, ‘iye haangamiri kurutivi rwake, uye haazovi wake.’ Pashure pachu Kleopatra akazvibanidza naAntony, muvengi waAugustus Caesar, uye akashandisa simba rake rose kurwisa Roma.

“‘VERSE 18. Pashure paizvozvo iye achadzorerwa chiso chake kuzvitsuwa, uye achatora zvizhinji; asi muchinda achazvimiririra pachake achaita kuti kushorwa kwaakaita kumire; asina kushorwa kwake pachake, achaita kuti kudzokere pamusoro pake.’

“Hondo na Farnaces, mambo wa Bosphorus ya Wakimeria, hatimaye ilimwondoa kutoka Misri. ‘Alipofika mahali alipokuwa adui,’ asema Prideaux, ‘bila kujipa yeye mwenyewe wala wao pumziko lolote, mara akawashambulia, na akapata ushindi kamili juu yao; habari ya jambo hilo akamwandikia rafiki yake kwa maneno haya matatu: Veni, vidi, vici; nalikuja, nikaona, nikashinda.’ Sehemu ya mwisho ya aya hii imegubikwa na utata kwa kiasi fulani, na kuna tofauti ya maoni kuhusu matumizi yake. Wengine huihusisha na kipindi cha mapema zaidi katika maisha ya Kaisari, na hudhani wanaona utimilifu wake katika ugomvi wake na Pompey. Lakini matukio yaliyotangulia na yaliyofuata, yaliyoainishwa wazi katika unabii, yanatulazimisha kutafuta utimilifu wa sehemu hii ya utabiri kati ya ushindi dhidi ya Farnaces, na kifo cha Kaisari huko Roma, kama kinavyoonyeshwa katika aya inayofuata. Historia iliyo kamili zaidi ya kipindi hiki huenda ikaleta katika mwanga matukio ambayo yangefanya matumizi ya fungu hili kuwa bila ugumu.”

“VESI 19. Ipapo acharisa chiso chake kunhare yenyika yake amene; asi achagumburwa akawa, uye haangazowanikwi.”

“ఈ విజయనంతరం నేజరు, పోప్యు వర్గంలో మిగిలిన చివరి శకలాలను—ఆఫ్రికలో కటిను, నోకివియోను, నోపయోన్లో ఆబియోనుసును, వరుసును—జయించాడు. తరువాత అతడు రోముకు, ‘తన నవదేశపుకోటకు,’ తిరిగి వచ్చాడు; అక్కడ అతనిని శశవత నీయంతగ నీయమించిరి; అంతేకక, సమనత సమరజయనీకి వనతవనీకి అతడిని సంపారణ సర్వభేమాధికరిగ నీలివిన ఇతర అధికరములు, గౌరవములు అతనికి అనుగౌరవించబడినవి. అయితే వరవకత చివ్వివనదీ ఏమనగ, అతడు తడబడిపడి పడిపోవలెనని. ఆ భష, ఒక వ్యక్తి నడునతూ యదృచ్ఛకముగ తడబడినట్లుగ, అతని పతనం ఆకస్మికమై, అనూహ్యమై ఉండునని సూచించుచున్నది. అలాగే, ఐదు వందల యుద్ధములు చేసి వటిలో జయించిన, వ్యయి పట్టణములను నవధీనపరచుకున్న, పదకొండు లక్షల తొంబై రెండువేల మందిని సంహరించిన ఈ మనిషి, యుద్ధధ్వనుల మధ్యను, పోరాట ఘడియలోను కక, తన మార్గము సుగమమై, పుష్పలతో పరచబడియున్నదని తలంచినవపడు, వరమాదము ఎంతో దూరముననున్నదని భవింపబడిన వేళ పడిపోయెను; ఏలయనగ, ఆ సభ చేతులనుండి రజు బిరుదును నోవీకరించుటకు, బంగారు నంహసనముపై కూర్చొని సినేట్ మండపములో తన నాథనము గౌరవించిన వంటనే, దోహప ఖడ్గము అకస్మాత్తుగ అతని హృదయమును తకెను. కనోనీయును, బెరూటును, మరీయు ఇతర కుట్రకరులు అతనిమీదికి దూసుకొచ్చిరి; అతడు ఇరవైమాడు గయములతో ఛేదించబడి కాలిపోయెను. ఈ విధముగ అతడు అకస్మాత్తుగ తడబడిపడి పడిపోయెను, ఇక కనబడలేదు, క్రీ.పూ. 44.” ఉరయ్య నోమీత్, Daniel and the Revelation, 258–264.

Kukwaniriseka kwenhoroondo kweRoma yechihedheni (mambo wokumusoro) pakugadzwa kwayo pachigaro choushe, inhoroondo inofananidzira nhoroondo yokugadzwa pachigaro kweRoma yazvino uno panguva yokubatana kwakapetwa katatu kunoitika pamurayiro weSvondo uri kuuya nokukurumidza. Nhoroondo iyi inofananidzwawo mundima makumi matatu kusvika makumi matatu nenhanhatu, idzo dzakaradidza nguva iyo upapa hwakatanga kuiswa pachigaro choushe muna 538. Ndimu gumi nenhanhatu kusvika gumi nepfumbamwe, pamwe nendima makumi matatu neimwe kusvika makumi matatu nenhanhatu, dzose dzinimirira kusimuka nokudonha kwokupedzisira kwehure reTire. Nhoroondo iyoyo yakamiririrwawo mundima shanu kusvika pfumbamwe, apo mambo wokutanga wokumusoro akagadzwa mushure mokukunda

nzvimbo nhatu dzenzvimbo. Pashure paizvozvo akapinda musungano namambo wokumaodzanyemba, asi akaputsa sungano yacho, uye mukupindura mambo wokumaodzanyemba akapa ronda rinouraya, uye mambo wokumusoro akafira muutapwa hweIjipiti.

Verse shanu kusvika pa naini, verse gumi nenhanhatu kusvika pa gumi nepfumbamwe, uye verse makumi matatu kusvika pa makumi matatu nenhanhatu zvinopa mitsetse mitatu yechiporofita inozadzikiswa mu verse makumi mana kusvika pa makumi mana neshanu. Apo Hanzvadzi White pavakaraidza kuti “nhoroondo zhinji dzakatozadzikiswa muchiporofita ichi dzichadzokororwa,” zvaireva chaizvo kuti chitsauko chose chinoratidza verse makumi mana kusvika pa makumi mana neshanu. Verse makumi maviri kusvika pa makumi maviri nembiri anoratidza kuberekwa nerufu rwaKristu, nokudaro achimiririra nguva yokuguma muna 1798 uye muna 1989 kubudikidza nokuberekwa Kwake, uyezve rufu Rwake pamuchinjikwa rwakamiririra Gumiguru 22, 1844, pamwe chete nomutemo weSvondo.

Ndime makumi maviri nenhatu inoratidza sungano pakati peJudha neRoma, munguva yenhoroondo yekupanduka kweMaccabea. “Sungano” iri munhoroondo iyoyo inomiririrwa nemazuva anoti 161 BC na158 BC. Nhoroondo yeMaccabea inomiririra mutsetse wemukati unowana mavambo awo pa“sungano” pakati peRoma neJudha veMaccabea yakatangwa neJudha, uye pakupedzisira yakaguma vaJudha vataura kuti havana mambo kunze kwaKesari. Ndimu makumi maviri nenhatu, zvirokwazvo, inotevera ndima makumi maviri neimwe nemakumi maviri nembiri, uye ndima makumi maviri neimwe inoratidza kuberekwa kwaKristu, kuri nguva yechiporofita yekuguma, uye ndima makumi maviri nembiri inoratidza muchinjikwa, unomiririra mutemo weSvondo.

Pamsalabangan, ang mga Judio ay nagkilala kay Cesar (Roma) bilang kanilang hari, at ang “pakikipagtipan” ng bersikulo beinte-trés ay tumutukoy sa pasimula ng pagpili ng mga Judio na maglingkod sa Roma, mismo sa dulong punto ng pagpapahayag ng mga Judio ng kanilang katapatan sa Roma. Ang katapusan ng mga Judio, gaya ng inilarawan sa pamsalabangan, ay sinusundan ng pasimula ng pakikipag-ugnayan ng mga Judio sa Roma.

Mavhesi makumi maviri nemana kusvika makumi matatu anotsanangura makore mazana matatu nemakumi matanhatu ayo Roma yechihedheni yakatonga nesimba guru kubva paHondo yeActium muna 31 BC, kusvikira pakatamisirwa guta guru kubva kuRoma kuenda kuConstantinople mugore ra330. Nguva iyi yemakore mazana matatu nemakumi matanhatu inomiririra makore chiuru mazana maviri nemakumi matanhatu ayo Roma yepapa yakatonga nesimba guru, uye pamwe chete inomiririra nguva inotaurwa mundima makumi mana neimwe, pamwe chete nemubatanidzwa wakapetwa katatu unoitika pamutemo weSvondo uri kuuya nokukurumidza, kusvikira pakuvharwa kwenguva yenyasha.

Mitsetse yose youporofita yenhoroondo iri muchitsauko chegumi nerimwe inowirirana nendima nhanhatu dzokupedzisira dzaDanieri 11, asi inhoroondo youporofita inobva panguva yokuguma muna 1989, inomiririrwa mundima 40 kusvikira kumurayiro weSvondo mundima 41, iyo iri “chikamu ichocho chechiporofita chaDanieri chine chokuita namazuva okupedzisira.” Nhoroondo yakasiyiwa isina kuzadzwa mundima 40, ndiyo Zvakazarurwa zvaJesu Kristu zvinobviswa

chisimbiso pazvinenge nguva yaswedera, nguva yokuvharwa kwenguva yenyasha ichangosvika. Ticharamba nechidzidzo ichi munyaya inotevera.

“Tunazo amri za Mungu na ushuhuda wa Yesu Kristo, ambao ndio roho ya unabii. Hazina za thamani isiyo na kifani zinapatikana katika neno la Mungu. Wale wanaolichunguza neno hili wanapaswa kuuweka ufahamu wao wazi. Kamwe wasijiachilie katika tamaa potovu ya kula au kunywa.

“Kana izvi vakazviita, pfungwa dzichavhiringidzika; havazokwanisi kutsungirira mutoro wekuchera zvakadzama kuti vawane zvinorehwa nezvinhu izvo zvine chokuita nezviitiko zvekupedzisira zvenhoroondo yenyika ino.

“பானியலேவும் வளெளிப்படத்தலும் எனும் புத்தகங்கள் இன்னும் நன்றாகப் புரிந்தகொள்ளப்படும் போது, விசுவாசிகள் மற்றிலும் மாறப்பட்ட ஒரு ஆவிக் கரிய அனுபவத்தை அடவைார்கள். பரலோகத்தின் திறந்த வாசல்களின் இத்தகயை காட்சிகள் அவர்களுக்கு அளிக்கப்படும்; அப்பொழுது இரதயமும் மனமும், இரதயத் தும்மயுள்ளவர்களுக்கு பலனாக இரக்கம் அந்தப் பாக்கியத்தை அடயை அனவைரம் வளர்த்தக்கொள்ள வணேடிய கணநலனால் ஆழமாகப் பதியப்படும்.”

“Ishe azoropafadza vose vanozotsvaka nokuzvininipisa uye nounyoro kunzwisisa izvo zvakazarurwa muna Zvakazarurwa. Bhuku iri rine zvakawanda zvikuru zvakazara nokusingafi uye zvizere nokubwinya, zvokuti vose vanoriverenga nokuritsvakurudza nomwoyo wose vanogamuchira ropafadzo yevaya ‘vanonzwa mashoko ouprofita uhwu, uye vanochengeta zvinhu zvakanyorwa imomo.’”

“Pa kuongorora bhuku raZvakazarurwa, chinhu chimwe chichanyatsonzwisiswa ndechekuti ukama huri pakati paMwari navanhu Vake hwepedyo uye hwakasimba chose.

“Kuna uhusiano wa ajabu unaoonekana kati ya ulimwengu wa mbinguni na ulimwengu huu. Mambo yaliyofunuliwa kwa Danieli baadaye yalikamilishwa na ufunuo aliopewa Yohana katika Kisiwa cha Patmo. Vitabu hivi viwili vinapaswa kujifunzwa kwa uangalifu. Mara mbili Danieli aliuliza, Itakuwa hata lini mpaka mwisho wa wakati?”

““තවද මම අසුවමේ, එහෙත් මට තේරුම් ගත නොහැකි විය. එවිට මම කීවමේ, අනේ මාගේ ස්වාමීනි, මේ දේවල අවසානය කුමක් වන්නේද? එවිට උන්වහන්සේ කීසේක, දානියලේ, නුඹගේ මාර්ගයන් යන්න; මක්නිසාද මේ වචන අවසාන කාලය දක්වා වසා මුද්දරා තබා ඇත. බොහෝ දෙනෙක් පවිත්ර කරනු ලබන්නෝය, සුදු කරනු ලබන්නෝය, පරීක්ෂා කරනු ලබන්නෝය; එහෙත් දුෂ්ටයෝ දුෂ්ටකම් කරමින් සිටින්නෝය. දුෂ්ටයන්ගෙන් කිසිවකේ තේරුම් නොගන්නෝය; නමුත් ජීර්ඤාවන්තයෝ තේරුම් ගන්නෝය. දෛනික පූජාව අහෝසි කරනු ලබන කාලයේ සිට, චීනාගය ඇති කරන පිළිකුල පිහිටුවනු ලබන තෙක්, දින එක්දහස් දසීය අනුවක් වන්නේය. දින එක්දහස් තුන්සිය නිස්පහ දක්වා බලා සිට එයට පැමිණෙන තැනැත්තා ආශීර්වාදලත්ය. එහෙත් නුඹ අවසානය දක්වා නුඹගේ මාර්ගයන් යන්න; මක්නිසාද නුඹ විශ්වාස ලබන්නෙහිය, දවස්වල අවසානයේ නුඹගේ කොටසේ තැඟි සිටින්නෙහිය.””

“Kwaari Shumba ya dzinza raJudha yakazarura bhuku uye yakapa kuna Johani zaruriro yezvinofanira kuva mumazuva okupedzisira aya.

“Danyeri akamira panzvimbo yake kuti apupure uchapupu hwake, hwakanga hwakavharwa nechisimbiso kusvikira panguva yokuguma, apo shoko romutumwa wokutanga raifanira kuziviswa kunyika yedu. Zvinhu izvi zvine kukosha kusingaperi mumazuva okupedzisira ano; asi kunyange zvakadaro, apo ‘vazhinji vachacheneswa, vaitwe vachena, uye vaedzwe,’ ‘vakaipa vachaita zvakaita: uye hakuna kana mumwe wavakaipa achanzwisisa.’ Izvi ndezvechokwadi sei! Chivi kutyora murayiro waMwari; uye avo vasingazogamuchiri chiedza pamusoro pomurayiro waMwari havazombonzwisisi kuziviswa kweshoko romutumwa wokutanga, wechipiri, newechitatu. Bhuku raDanyeri rinobviswa chisimbiso muchizaruro chakapiwa Johani, uye rinotitungamirira mberi kusvika kuzviitiko zvokupedzisira zvenhoroondo yenyika ino.

“Baka abahatswe nafe bazaguma bazirikana ko turiho tubaye hagati y’akaga k’iminsi y’imperuka? Musome Ibyahishuwe mubihuza na Daniyeli. Mwigishe ibyo bintu.” Testimonies to Ministers, 114, 115.